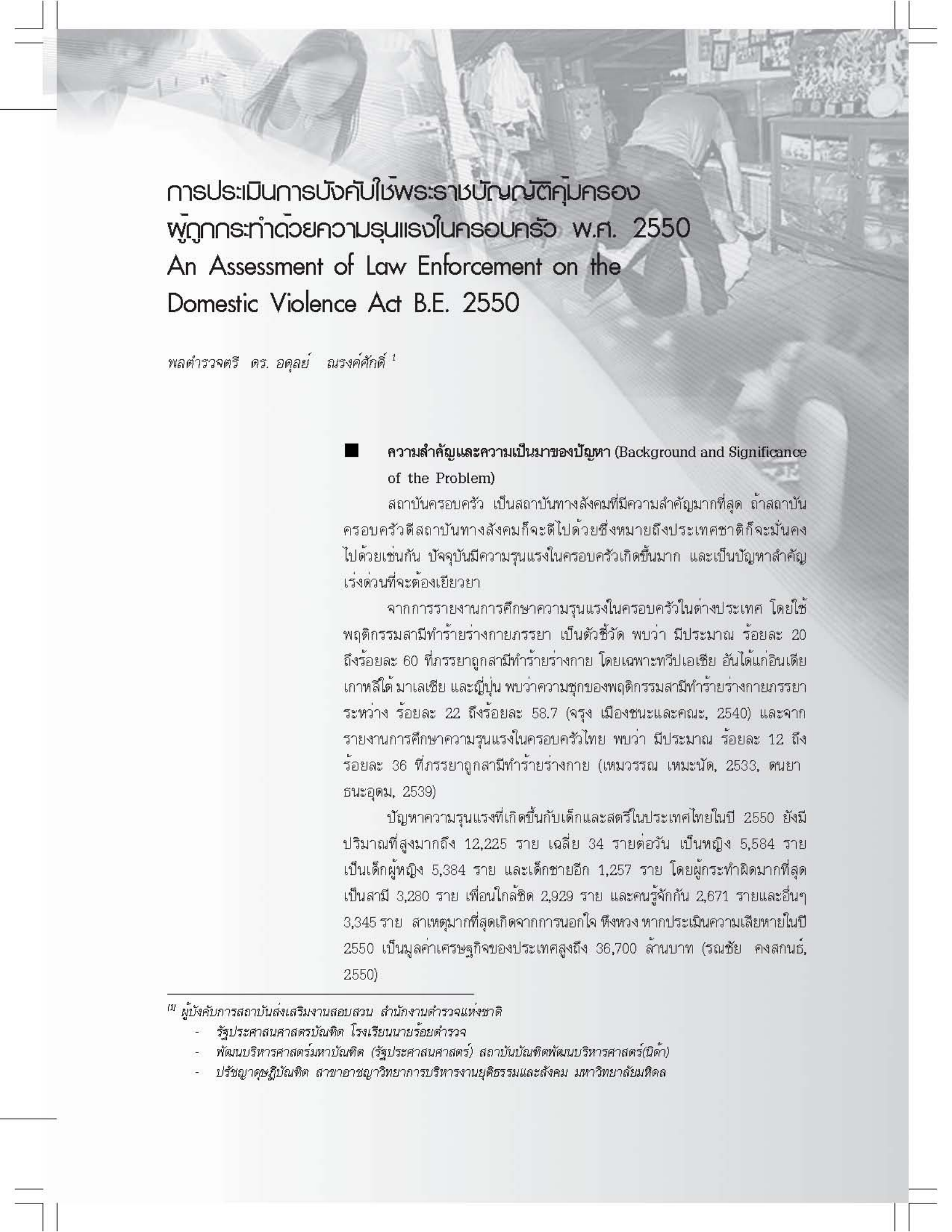

การประเมินการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 An Assessment of Law Enforcement on the Domestic Violence Act B.E. 2550

พลตำรวจตรี ดร. อุดลย์ ณรงค์ศักดิ์¹

■ ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา (Background and Significance of the Problem)

สถาบันครอบครัว เป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญมากที่สุด ถ้าสถาบันครอบครัวดีสถาบันทางสังคมก็จะดีไปด้วยซึ่งหมายถึงประเทศชาติก็จะมั่นคงไปด้วยเช่นกัน ปัจจุบันมีความรุนแรงในครอบครัวเกิดขึ้นมาก และเป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องเยียวยา

จากการรายงานการศึกษาความรุนแรงในครอบครัวในต่างประเทศ โดยใช้พฤติกรรมสามีทำร้ายร่างกายภรรยา เป็นตัวชี้วัด พบว่า มีประมาณ ร้อยละ 20 ถึงร้อยละ 60 ที่ภรรยาถูกสามีทำร้ายร่างกาย โดยเฉพาะทวีปเอเชีย อันได้แก่อินเดีย เกาหลีใต้ มาเลเซีย และญี่ปุ่น พบว่าความชุกของพฤติกรรมสามีทำร้ายร่างกายภรรยา ระหว่าง ร้อยละ 22 ถึงร้อยละ 58.7 (จตุร เมืองชนะและคณะ, 2540) และจากรายงานการศึกษาความรุนแรงในครอบครัวไทย พบว่า มีประมาณ ร้อยละ 12 ถึงร้อยละ 36 ที่ภรรยาถูกสามีทำร้ายร่างกาย (เหมวรรณ เหมะนัด, 2533, ดนยา ธนะอุดม, 2539)

ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็กและสตรีในประเทศไทยในปี 2550 ยังมีปริมาณที่สูงมากถึง 12,225 ราย เฉลี่ย 34 รายต่อวัน เป็นหญิง 5,584 ราย เป็นเด็กผู้หญิง 5,384 ราย และเด็กชายอีก 1,257 ราย โดยผู้กระทำผิดมากที่สุดเป็นสามี 3,280 ราย เพื่อนใกล้ชิด 2,929 ราย และคนรู้จักกัน 2,671 รายและอื่นๆ 3,345 ราย สาเหตุมากที่สุดเกิดจากการนอกใจ หึงหวง หากประเมินความเสียหายในปี 2550 เป็นมูลค่าเศรษฐกิจของประเทศสูงถึง 36,700 ล้านบาท (รณชัย คงสกนธ์, 2550)

¹ ผู้บังคับการสถาบันส่งเสริมงานสอบสวน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
- พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์(นิด้า)
- ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาอาชญวิทยาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

ทั้งนี้ความรุนแรงในครอบครัว ของสังคมไทย มักถูกปิดเงียบภายในครอบครัว สมาชิกครอบครัว ต้องการปกปิด เพราะถือว่าเป็นเรื่องที่น่าอับอาย และเป็นเรื่องส่วนตัว ในขณะที่ทุกคนประชาชนทั่วไป ที่ถือว่าเป็นเรื่องในครอบครัวของผู้อื่นที่บุคคลภายนอก ไม่ควรที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย จึงทำให้เป็นที่กล่าวกันว่า ความรุนแรงในครอบครัวก็คือ “อาชญากรรมหลังประตูบ้าน” นั่นเอง (พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2530)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น นับได้ว่าปัญหา ความรุนแรงในครอบครัว เป็นปัญหาที่สำคัญและเร่งด่วน ที่จะต้องได้รับการเยียวยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุค เศรษฐกิจตกต่ำ ข้าราชการมากแพ่ง การเมืองไม่เข้มแข็ง สังคมอ่อนแอ และเทคโนโลยี ลุยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งทำให้ มีสิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาในโลกนี้อย่างมากมาย ดังนั้น จึงทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ผลกระทบจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ที่ปรากฏอย่างเด่นชัด คือการหย่าร้าง ครอบครัว แตกแยก หรือปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง จึงเป็นภาระ ให้กับสังคม ดังจะเห็นได้จากการมี หน่วยงานสงเคราะห์ ของเอกชน เข้ามาช่วยเสริมงานสงเคราะห์ของรัฐ ที่ไม่เพียงพอในการให้บริการช่วยเหลือ เช่น มีการจัดตั้งเป็น บ้านฉุกเฉินให้สตรีที่ถูกข่มเหง ทารุม ได้พักพิงหลบภัยชั่วคราว กรมประชาสงเคราะห์ ให้การช่วยเหลือหญิงที่ประสบภัย มีการจัดตั้งศูนย์พักพิง ของหญิงที่กำลังเดือดร้อน รวมทั้งที่พักของผู้ที่เป็นเหยื่อ ของความรุนแรงในครอบครัว เช่นศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก มูลนิธิเด็ก ศูนย์ข่าวผู้หญิง บ้านพักฉุกเฉิน ซึ่งก็เป็น ส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือเบื้องต้น แต่ปัญหาความรุนแรง ในครอบครัวก็ยังไม่ลดลงไป ยังคงเพิ่มมากขึ้น รุนแรงขึ้น และซับซ้อนมากขึ้น (มูลนิธิผู้หญิง, 2542)

ด้วยเหตุนี้เอง ความพยายามที่จะหากลไกป้องกัน และช่วยลดปัญหาจึงเกิดขึ้น ซึ่งกลไกหนึ่งก็คือ การอาศัย กฎหมาย จึงมีความพยายามผลักดันกฎหมาย โดยสภา นิติบัญญัติแห่งชาติได้ผ่านกฎหมายใช้บังคับในชื่อ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ. 2550 ซึ่งกฎหมายนี้ มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน 2550 เป็นต้นไป

ซึ่งต่อมา การนำกฎหมายไปใช้เริ่มล่าช้ามีปัญหา หลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกระบวนการ ยุติธรรม ตั้งแต่การปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน รวมถึงอัยการ และศาล ตลอดจนกรมคุมประพฤติ เนื่องจากการออกกฎหมายฉบับนี้ได้ออกมาโดยเร่งรัด ไม่ได้มีการศึกษาอย่างจริงจัง และไม่มีการทำ ประชาพิจารณให้ชัดเจนเสียก่อน จึงทำให้เกิดปัญหา ในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาและ ปัจจัยสำเร็จของการนำพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไปใช้ในทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวน ของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ ในการใช้พระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในด้านปัจจัยนำเข้า ว่ามีความพร้อมมากน้อยเพียงใด ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการ และด้านผลลัพธ์ ของการใช้พระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากการศึกษา ครั้งนี้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากมายสำหรับผู้ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ กลุ่มผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อไป

■ วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

เพื่อศึกษาปัญหาของการนำพระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไปใช้ในทางปฏิบัติด้านการสอบสวนคดีอาญา ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและ เพื่อศึกษาปัจจัยสำเร็จ ที่นำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไปใช้

■ ขอบเขตการศึกษาวิจัย (Scope of Study)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาและปัจจัยสำเร็จในการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ไปใช้ในกลุ่มพนักงานสอบสวนผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ระดับสารวัตร ที่มีประสบการณ์การทำงานด้านสอบสวนอย่างต่อเนื่อง 8 ปี ขึ้นไป ผู้บริหารงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ช่วงเดือนพฤษภาคม 2551 ถึง เดือนกรกฎาคม 2552

■ คำถามในการวิจัย (Research Problem)

การนำ พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไปบังคับใช้ในทางปฏิบัติมีปัญหาอย่างไรบ้าง และปัจจัยสำเร็จต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีอะไรบ้าง

■ ผลสำเร็จของงานวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ (Research Expected Achievements)

เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและปัจจัยสำเร็จของการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไปใช้ในทางปฏิบัติตามประเด็นต่างๆที่ศึกษา และ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้อย่างแท้จริง และเพื่อเผยแพร่ผลการศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและสังคม

■ การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

ได้ทำการศึกษาใน 6 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ที่มาของกฎหมายในระบบลายลักษณ์อักษร ส่วนที่ 2 หลักการและแนวคิดในการออกกฎหมาย หลักสากลและการออกกฎหมายทั่วไป ส่วนที่ 3 ประวัติความเป็นมาของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง

ในครอบครัว พ.ศ. 2550 ส่วนที่ 4 การนำกฎหมายไปสู่การปฏิบัติกระบวนการในการนำกฎหมายไปสู่การปฏิบัติ ส่วนที่ 5 บทบาท หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องที่นำพระราชบัญญัติไปใช้ในทางปฏิบัติ และส่วนที่ 6 แนวความคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

■ ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และการวิเคราะห์ข้อมูลผสมผสานเทคนิคการวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ผลในเชิงการศึกษา เอกสารและการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการประเมินปัญหาการบังคับใช้ พระราชบัญญัติในทางปฏิบัติ เข้ามาประกอบการวิเคราะห์ เพื่อรวบรวมข้อมูลในการกำหนดกรอบการวิเคราะห์ ข้อมูลปัญหา การปฏิบัติงานด้านการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ไปบังคับใช้ในทางปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

■ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Samples)

ประชากรในการสำรวจเชิงปริมาณ ได้แก่ พนักงานสอบสวนระดับสารวัตรขึ้นไปและปฏิบัติงานด้านการสอบสวนอย่างต่อเนื่อง โดยมีประสบการณ์ด้านการสอบสวนไม่น้อยกว่า 8 ปี สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กลุ่มตัวอย่างในเชิงปริมาณ เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยนำข้อมูลพนักงานสอบสวนระดับสารวัตรที่ทำงานด้านการสอบสวนอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 8 ปี มีจำนวน 3,000 คน จากนั้นใช้ตาราง yamane คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนประชากร ที่ระดับเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ (ความคลาดเคลื่อน 0.05) ได้จำนวน 353 คน และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์จำนวน 450 ชุด เพื่อป้องกันการตอบกลับมา

จำนวนน้อย ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 400 ชุด โดยกระจายแบบสอบถามไปยังตำรวจภูธร 6 หน่วย จากทั้งหมดจำนวน 9 หน่วย และอีก 1 กองบังคับการตำรวจนครบาล จากจำนวนทั้งหมด 9 กองบังคับการ (ลุ่มโดยวิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ) จากนั้นเลือกตัวอย่างแบบง่าย โดยการจับฉลาก ดังรายละเอียดต่อไปนี้ ภาคเหนือ ตำรวจภูธรภาค 5 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตำรวจภูธรภาค 4 ภาคใต้ ตำรวจภูธรภาค 8 ภาคกลาง ตำรวจภูธรภาค 7 ภาคตะวันออก ตำรวจภูธรภาค 2 กองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้แก่ กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของที่ทำการตำรวจภูธรภาคต่างๆ เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ส่วนกองบัญชาการตำรวจนครบาลเลือกกองบังคับการตำรวจนครบาล 1

ประชากรในการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ คือ ผู้บริหารงานสอบสวนและเหยื่อผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว โดยกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ เลือกแบบเจาะจง ในกลุ่มผู้บริหารงานสอบสวน ได้เลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์ ในด้านการสอบสวน จำนวน 5 ท่าน และกลุ่มเหยื่อผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว จากสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยความสมัครใจ จำนวน 10 ราย

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามที่ส่งไปให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ให้พนักงานสอบสวน ระดับสารวัตร (สบ.2) ขึ้นไป จาก 6 หน่วยงาน หน่วยงานละ 75 ราย รวมทั้งหมด 450 ราย โดยส่งไปพร้อมกับเอกสารชี้แจงโครงการ และเพื่อรักษาความลับของผู้เข้าร่วมวิจัย และได้ยกเว้นการลงนามในหนังสือแสดงเจตนายินยอม เข้าร่วมการวิจัยด้วยแล้ว ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับตอบกลับมาทางไปรษณีย์ (Mail) จำนวน 400 ราย ได้ผลตอบกลับมา คิดเป็นร้อยละ 88.88

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้บริหารงานสอบสวน สำนักงานตำรวจแห่งชาติจำนวน 5 ราย และกลุ่ม เหยื่อหรือ

ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำนวน 10 ราย จากองค์กรสิทธิสตรีเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว โดยการประสานผู้อำนวยการสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี (ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร) โดยความสมัครใจ และนัดหมายสัมภาษณ์ ซึ่งการสัมภาษณ์นั้น กำหนดให้ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเองทุกราย ตามแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผู้วิจัยจัดทำแบบมีโครงสร้าง โดยให้ยกเว้นการลงนามในหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมวิจัย

■ เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย (Research Instrument)

เครื่องมือการทำวิจัยได้แก่แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนในการทำวิจัย การทำวิจัย ได้วางแผนการดำเนินงานตามขั้นตอน การทำวิจัยโดยระยะที่ 1 การสืบค้นแนวคิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 โดยการทบทวนวรรณกรรม เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเอกสาร และด้านทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมสถิติ ในเชิงปริมาณ และทำการสืบค้นแนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับการนำพระราชบัญญัติ ไปใช้ในทางปฏิบัติและจัดทำกรอบแนวความคิดในการศึกษา และทำแบบเครื่องมือ ระยะที่ 2 จัดทำเครื่องมือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยทำการทดสอบ เก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น ระยะที่ 3 ถอดแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลภาคสนามโดยเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างและออกสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดระยะที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล และระยะที่ 5 การสรุปผลการวิจัยและการเขียนรายงาน เพื่อให้ได้ความคิดเห็น และการนำเสนอผลงานการวิจัยที่เสร็จสิ้นแล้วนำเสนอ

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บได้ จำนวน

400 ชุด มาวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงพรรณนาได้แก่ จำนวนร้อยละเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยโปรแกรม SPSS

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้ ใช้วิธีการถอดถ้อยคำให้สัมภาษณ์แบบคำต่อคำ จากเทปคาสเซ็ท จดบันทึก และการสังเกตการณ์ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ที่พัฒนาโดย (Krippendorff (1980) อ้างในศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด, 2552) เพื่อกำหนดหัวข้อ/กลุ่มหัวข้อแนวคิดสำคัญ (Topic/Category) และแบบแผนแนวคิดสำคัญอันเป็นแก่นสาระหลัก (Pattern/Themes) นำมาวิเคราะห์ ข้อมูล โดยวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่อนำข้อมูลทีวิเคราะห์ได้ นำมาแปลผลเพื่อนำไปสู่การตอบคำถามการวิจัย

■ ผลการศึกษาวิจัย (Results) พบว่า

1. ปัญหาของการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไปใช้ในทางปฏิบัติด้านการสอบสวนคดีอาญาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีดังนี้

1.1 ด้านปัจจัยนำเข้า

ด้านกฎหมาย พบปัญหาระดับมาก เนื่องจากข้อกฎหมายมีปัญหาเรื่องความไม่ชัดเจนของการกำหนดคำนิยาม เช่นนิยาม ความรุนแรงในครอบครัว นิยามบุคคลในครอบครัว เป็นต้น รวมถึงการเข้าไปในเคสสถานตลอดจนการปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องระยะเวลาในการดำเนินคดีกำหนดระยะเวลาสั้นเกินไป และกฎหมายมีขั้นตอนและวิธีการในการปฏิบัติมากจนเกินไปทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติ แก่พนักงานสอบสวน ทำให้ไม่สามารถทำงานได้ทัน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องไม่มีความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมาย และการเข้าถึงกฎหมายของผู้ได้รับผลกระทบเข้าถึงยากเนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์ และไม่มีช่องทางที่สะดวก

ด้านบุคลากร มีปัญหาระดับมาก เนื่องจากกฎหมายนี้เป็นกฎหมายใหม่ พนักงานสอบสวนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ และความเชี่ยวชาญในด้านนี้เนื่องจากยังไม่มีกรอบความรู้ให้แก่พนักงานสอบสวน และพนักงานสอบสวนมีจำนวนไม่เพียงพอ ส่วนเหยื่อหรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พบปัญหาพนักงานสอบสวนเพศชาย ทำให้เหยื่อไม่กล้าให้ข้อมูลรายละเอียดบางอย่าง

ด้านงบประมาณ มีปัญหาระดับมาก เนื่องจากพนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรในการปฏิบัติงานตาม พระราชบัญญัตินี้ ตามภาระงานที่เพิ่มขึ้น ส่วนเหยื่อหรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ด้านการเยียวยาช่วยเหลือเพื่อให้สามารถพึ่งตัวเองได้

ด้านนโยบาย มีปัญหาระดับมาก เนื่องจากนโยบายไม่ชัดเจน ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ ไม่มีความจริงจังในการนำกฎหมายไปใช้ ไม่ได้กำหนดแนวทาง บทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน ส่วนเหยื่อหรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเห็นว่า รัฐไม่จริงจังในนโยบายเรื่องนี้เนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องส่วนตัวและเป็นเรื่องภายในครอบครัว

ด้านเจตคติ มีเจตคติด้านลบ เนื่องจากพนักงานสอบสวนเห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระงานซึ่งมีมากอยู่แล้วมองเป็นเรื่องเสียเวลา เสียประโยชน์ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาลังคมได้ ตลอดจนข้อกฎหมายไม่มีความชัดเจนในหลายประเด็น สร้างความยุ่งยากต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน ส่วนเหยื่อหรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวนั้นระบุปัญหาด้านนี้ว่า ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในสังคมมองปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญเป็นเรื่องส่วนตัว จึงไม่ได้เข้ามาช่วยเหลือเรื่องนี้อย่างจริงจัง

1.2 ด้านกระบวนการ

ด้านวิธีการขั้นตอนและการดำเนินการ มีปัญหาระดับมาก ผู้พบเห็นไม่กล้ามาเป็นพยาน ผู้เสียหายร้องทุกข์แล้วพนักงานใกล้เกลี้ยไม่รับคดี

เนื่องจากระยะเวลาในการสอบสวนกำหนดระยะเวลาสั้นเกินไป ทำงานไม่ทัน และกระบวนการสอบสวนปากคำจะต้องประสานงานกับบุคลากรสหวิชาชีพ สร้างความยุ่งยากในการปฏิบัติงาน ตลอดจนขาดความชัดเจนในเรื่องแนวทาง วิธีการและขั้นตอนการทำงานให้เหมาะสม ส่วนเหยื่อหรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวมีความเห็นว่าหลังจากเหยื่อออกจากสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี (ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร) แล้วควรให้มีการดูแลอย่างต่อเนื่อง

ด้านการประสานงาน มีปัญหาระดับมาก พบว่าไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนของแต่ละฝ่าย ทำให้ไม่สามารถประสานงานได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากต้องมีการทำงานเริ่มตั้งแต่ เหยื่อ ครอบครัว พนักงานสอบสวน นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ และนายแพทย์ โรงพยาบาล แพทย์ อัยการ ศาล เป็นต้น และการประสานงานยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนในการปฏิบัติ

1.3 ด้านผลลัพธ์

ความรุนแรงในครอบครัวไม่น่าลดลง แต่ลดปัญหาครอบครัวแตกแยกมากกว่า ส่วนสถิติตัวเลขของความรุนแรงในครอบครัว ไม่มีการเก็บข้อมูลที่เป็นรูปธรรม จึงไม่สามารถวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน และสถิติการแจ้งความดำเนินคดีสู่ศาลน้อยมาก เนื่องจาก พนักงานสอบสวน มีการว่ากล่าวตักเตือน โกล่เกลี่ย หรือยอมความกันในชั้นพนักงานสอบสวน ส่วนเหยื่อหรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวมีความเห็นว่าความรุนแรงในครอบครัวไม่น่าลดลง

2. ปัจจัยสำเร็จในการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไปใช้ มีดังนี้

2.1 ด้านปัจจัยนำเข้า

ด้านกฎหมาย จะต้องดำเนินการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้มีความรู้กฎหมายอย่างเต็มที่ และมีการจัดช่องทางเข้าถึงกฎหมายให้แก่ประชาชนและผู้ได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำ

ด้วยความรุนแรงในครอบครัว อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายอย่างถ่องแท้ ปรับปรุงข้อกฎหมายด้านคำนิยามต้องชัดเจน กำหนดระยะเวลาการทำงานของพนักงานสอบสวนให้สามารถทำงานได้ทัน พนักงานสอบสวนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ด้วยความยุติธรรมสำหรับเหยื่อหรือผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว และประชาสัมพันธ์ทางสื่อโทรทัศน์เพื่อให้เข้าถึงผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน

ด้านบุคลากร พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีความรู้ความสามารถ จะต้องผ่านการอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในการดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดฐานความรุนแรงในครอบครัว อย่างมีระบบ โดยจัดเป็นหลักสูตร มีใบประกาศนียบัตร และบัตรประจำตัวผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับ พระราชบัญญัตินี้ โดยเฉพาะบุคลากรต้องเพียงพอ บุคลากรต้องเต็มใจในการทำงานมีเจตคติที่ดีไม่ไข่มองเป็นเรื่องส่วนตัวหรือ เรื่องครอบครัว หรือเห็นอาชญากรรมอื่นๆ มีความสำคัญมากกว่า ควรจัดบุคลากรพิเศษให้ปฏิบัติงานด้านนี้โดยเฉพาะ

ด้านงบประมาณ ทรัพยากร ควรจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร ในการทำงานให้เพียงพอแก่พนักงานสอบสวน กรณีออกไปติดตามผู้กระทำความผิด หรือการประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ ส่วนเหยื่อหรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวนั้น รัฐบาลควรจัดหางบประมาณแก่เหยื่อ และครอบครัวได้แก่บุตร บิดามารดา เพื่อไม่ต้องกลับไปพึ่งพิงผู้กระทำความรุนแรงอีก

ด้านนโยบาย รัฐบาลจะต้องกำหนดนโยบายให้ชัดเจนว่าความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จะต้องเป็นเจ้าภาพอย่างแท้จริง มีการกำหนดนโยบายเรื่องงบประมาณ เรื่องการให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป กำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้ามาร่วมทำงาน อย่างเป็นรูปธรรม ส่วนเหยื่อ

หรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวนั้น รัฐต้องเข้ามาปกป้องคุ้มครอง โดยเน้นให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เข้ามามีบทบาทในการประสานช่วยเหลือเหยื่อ ซึ่งเหยื่อมีความใกล้ชิดและเข้าถึงบุคคลดังกล่าว ได้ง่ายกว่า

ด้านเจตคติ จะต้องสร้างเจตคติที่ดีให้แก่ พนักงานสอบสวน ควบคู่ไปกับการอบรมให้ความรู้ เพื่อให้พนักงานสอบสวนมีความเข้าใจในเจตนารมณ์ ของกฎหมายนี้ เพื่อจะได้นำมาปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ และช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อนอย่างแท้จริง ส่วนเหยื่อ ระบุว่า อยากให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ปรับเปลี่ยน เจตคติ ให้มองปัญหาความรุนแรงในครอบครัวไม่ใช่เรื่อง ภายในครอบครัวหรือเรื่องส่วนตัว ควรเป็นปัญหาเร่งด่วน ที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือแก้ไขอย่างจริงจัง

2.2 ด้านกระบวนการ

ด้านวิธีการขั้นตอนและการดำเนินการ ต้องปรับปรุงและพัฒนาระบบตั้งแต่ก่อนเหยื่อ เข้ามาสู่ กระบวนการและระหว่างกระบวนการจนถึงหลังกระบวนการ โดยระบุขั้นตอนวิธีการการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ นี้ให้ชัดเจนเป็นระเบียบสำนักรายการรัฐมนตรี ไม่ใช่ กฎกระทรวง เนื่องจากมีการประสานการปฏิบัติ หลายหน่วยงาน หลายกระทรวง

การประสานงาน ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมสามารถนำไปสู่ การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง โดยกำหนดให้กระทรวง พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเจ้าภาพ ผู้ประสานงานหลัก ส่วนเหยื่อหรือผู้ถูกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัว ให้ความเห็นว่า ควรให้มีการ ประสานไปยังสามีหรือผู้กระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว อาจใกล้เคียงสร้างความปรองดอง และ สามารถกลับมาอยู่ด้วยกันได้อีก เพื่อลดปัญหาครอบครัว

2.3 ด้านผลลัพธ์

เพื่อให้ทราบ สถิติคดี และความรุนแรง ในครอบครัวควรมีการเก็บข้อมูลสถิติความรุนแรง อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ทราบผลลัพธ์ของการดำเนินงาน

สะท้อนข้อมูลให้กับรัฐบาลเพื่อรัฐบาลจะได้ กำหนดให้ เป็นวาระแห่งชาติต่อไป ส่วนเหยื่อหรือผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวเห็นว่าถ้าทุกฝ่ายปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ. 2550 อย่างจริงจังเชื่อว่าสถิติ และความรุนแรงในครอบครัวน่าจะลดลง

■ การอภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

1. ด้านปัญหาของการนำพระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไปใช้ในทางปฏิบัติด้านการสอบสวน คดีอาญาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติอภิปราย ผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

■ ปัญหาด้านปัจจัยนำเข้า

ด้านข้อกฎหมาย พบว่ามีปัญหาด้านกฎหมาย ตั้งแต่ปัญหาความไม่ชัดเจนของการกำหนดนิยาม ความรู้เรื่องข้อกฎหมาย ตลอดจนการนำกฎหมาย ไปสู่การปฏิบัติ สาเหตุเนื่องจากเรื่องนี้เป็นเรื่องใหม่ บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ยังขาดความรู้ความเข้าใจในรายละเอียด ของกฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 กฎหมาย ไม่ได้กำหนดวิธีปฏิบัติและบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน และขาดการประชาสัมพันธ์ ทำให้ประชาชนโดยทั่วไป หรือเหยื่อ ไม่ทราบช่องทาง เข้าถึงกฎหมาย ดังนั้นรัฐบาล จะต้องคำนึงว่า บุคคล ย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี การบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคล ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว เมื่อเกิด ความรุนแรงในครอบครัวขึ้น รัฐจำเป็นต้องให้ การช่วยเหลือเพื่อคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว โดยการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัวซึ่งถือว่าเป็นผู้เสียหายนั้น ในแต่ละประเทศมีวิธีการแตกต่างกันออกไปรวมถึงทฤษฎี การควบคุมอาชญากรรม (Crime Control) คือหน้าที่

สำคัญของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คือ การควบคุมและปราบปรามการกระทำความผิด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งความสงบสุข และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง และ ทฤษฎีกระบวนการยุติธรรม (Due Process) ที่ว่า สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองโดยกฎหมายอย่างเต็มที่ การจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลจะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยชัดแจ้ง ดังนั้น จึงควรปรับปรุงกฎหมายให้มีความชัดเจน และใช้บังคับได้อย่างเป็นรูปธรรม และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้พนักงานสอบสวนและประชาชนได้ทราบ และมีช่องทางเข้าถึงกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านบุคลากร พบว่า มีปัญหา ตั้งแต่บุคลากร ไม่มีความพร้อมในการปฏิบัติงานด้านการสอบสวน มีจำนวนไม่เพียงพอ ขาดความเชี่ยวชาญ ขาดการฝึกอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านการสอบสวนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และควรมีพนักงานสอบสวนหญิงหรือบุคลากรเฉพาะมาปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น จึงควรเร่งรัดในการให้ความรู้ โดยการจัดหลักสูตรอบรมพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ให้แก่พนักงานสอบสวน และตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว นั้นจากการศึกษาพบว่า เห็นว่าพนักงานสอบสวนควรเป็นผู้หญิง เพราะผู้หญิงจะมีความละเอียดอ่อน ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเห็นว่าเหยื่อส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงและเด็ก ปัญหาบางอย่างไม่กล้าเล่าให้พนักงานสอบสวนผู้ชายฟัง ไม่เหมือนผู้หญิงเพราะมีความละเอียดอ่อน และมีความเข้าใจปัญหา ได้มากกว่าผู้ชาย และสามารถรับฟังปัญหาของผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ได้ดีกว่า

ด้านงบประมาณ และ ทรัพยากร พบว่า มีปัญหาเนื่องจาก ขาดงบประมาณและทรัพยากร

สำหรับการปฏิบัติงาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 กรณีมีพนักงานสอบสวนออกไป ติดตามผู้กระทำความผิดหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว นอกจากนี้ ยังมีการประสานงานกับนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา แพทย์ อัยการ ศาล และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ทำให้พนักงานสอบสวนมีการงาน เพิ่มขึ้น ดังนั้นรัฐบาลควรมีการจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากร อื่น ๆ เช่น อุปกรณ์สำนักงาน ยานพาหนะ และอื่น ๆ ให้เพียงพอ และกำหนดงบประมาณตามผลการปฏิบัติงานเป็นรายคดี ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารงาน ที่ว่ามีการบริหารด้านปัจจัยนำเข้า 4 ประการ คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีดำเนินการ เป็นอย่างดีแล้ว จะส่งผลให้ กระบวนการ และผลสัมฤทธิ์ ออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนเหยื่อ หรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวนั้น มีความเห็นว่ารัฐบาลควรจะต้องงบประมาณให้แก่เหยื่อ ที่ได้รับความรุนแรงในครอบครัว เพื่อเป็นการเยียวยา และไม่ต้องกลับไปพึ่งพิงสามี หรือผู้กระทำความรุนแรงอีก เนื่องจากเหยื่อส่วนหนึ่งไม่มีความรู้ ไม่มีเงิน และไม่มีอาชีพ ส่วนเหยื่อ หรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวนั้น เห็นว่ารัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณในการเยียวยา

ด้านนโยบาย พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญ และมีความจริงจัง ในการนำนโยบาย ของรัฐ ไปดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีน้อย อาจเนื่องมาจากเห็นว่าเป็นปัญหาภายในครอบครัว ไม่เร่งด่วน เหมือนอาชญากรรมในคดีอื่น ๆ ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับทฤษฎี การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งการนำนโยบายไปปฏิบัติแยกจากขั้นตอนแบบไม่ได้ ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดขึ้นเพราะกำหนดขั้นตอนไว้ซับซ้อน และไม่สนใจสร้างกลไกองค์การรองรับ การปฏิบัติ รวมทั้งไม่สนใจว่านโยบายนั้นมีทฤษฎีสาเหตุและผล (causal theory) รองรับเพียงพอหรือไม่ ปัจจัยสำคัญ

คือ ต้องทำงานให้ง่าย ไม่ควรสร้างระเบียบให้ซับซ้อน ยุ่งยากเกินความจำเป็น ดังนั้นต้องมีการกำหนดนโยบาย เรื่องนี้ให้เป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วน และนำไปสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรมและกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ต้องเป็นเจ้าภาพหลักอย่างแท้จริง และมีการจัดอบรมคณะกรรมการผู้ประนีประนอม ตามมาตรา 16 ให้มีความรู้ความเข้าใจตรงกัน สามารถ ทำงานได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่วนเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัว นั้นมีความเห็นว่า รัฐบาล ไม่ได้กำหนดนโยบาย เรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ให้เป็นเรื่อง เร่งด่วนและเป็นรูปธรรมชัดเจน เนื่องจากเห็นเป็น เรื่องส่วนตัว เป็นเรื่องภายในครอบครัว ไม่มีองค์กรใด หรือบุคคลใดเข้ามามีบทบาทในการประสานและดำเนินการ ในเรื่องนี้ อย่างจริงจัง

ด้านเจตคติ พบว่า มีเจตคติทางลบ ในระดับมาก พนักงานสอบสวนเห็นว่า ปกติมีภาระงาน มากอยู่แล้ว การดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 นี้ ทำให้เพิ่มภาระในการทำงาน พนักงานสอบสวน ยังขาด แนวทางในการปฏิบัติงาน และมองเป็นเรื่องเสียเวลา เสียประโยชน์ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาสังคมได้ และ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ. 2550 ยังไม่มีความชัดเจน ในหลาย ประเด็น สร้างความยุ่งยากกับการปฏิบัติงานของ พนักงานสอบสวน และมีเจตคติทางลบระดับปานกลาง ในเรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความ รุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 นี้ มีประโยชน์ต่อ ผู้เสียหาย มากกว่ากฎหมายเดิมพนักงานสอบสวน มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน การประสานงาน ของพนักงานสอบสวน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความยืดหยุ่นมาก มีความเหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนได้ชัดเจน กว่ากฎหมายเดิมซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีทัศนคติ ที่ว่า ทัศนคติ เป็นองค์ประกอบทางความคิด หรือการรับรู้

เป็นความเชื่อ ความรู้หรือความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งใด คือ ความรู้สึกโดยรวมในเรื่องของความชอบและอารมณ์ ที่มีต่อวัตถุนั้น ขึ้นอยู่กับบุคคลและสถานการณ์ด้วย และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม คือ แนวโน้มในการ กระทำหรือการแสดงออก รวมถึงประสบการณ์ที่น่า พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ เราอาจเปลี่ยนแปลงเจตคติ ไปได้เมื่อได้รับประสบการณ์ที่น่าพอใจหรือไม่พอใจ ดังนั้นจึงควรจัดการอบรมด้านทัศนคติให้แก่พนักงาน สอบสวนควบคู่กับการอบรมให้ความรู้ เพื่อให้มีทัศนคติ ที่ดีในการทำงานส่วนเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัวนั้น มีความเห็นว่าเจตคติของตำรวจ และ สังคมยังมองว่าเรื่องความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว เป็นเรื่องครอบครัว เป็นเรื่องไม่สำคัญ จึงไม่ได้เข้ามา ช่วยเหลือ อย่างจริงจัง

■ ปัญหาด้านกระบวนการ

ด้านวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการ พบว่า มีปัญหา ด้านวิธีการและขั้นตอน การดำเนินการ คือ ผู้พบเห็นไม่กล้ามาเป็นพยาน สอดคล้องกับการศึกษา ของศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด (2552) เรื่องโครงการ ประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายและการดำเนินการ คุ้มครองพยาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน ในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ที่ว่า สำนักงานคุ้มครองพยาน จะต้องมีส่วนในการจัดการด้านการคุ้มครองพยาน โดยกำหนดต้องกำหนดกระบวนการในการทำงาน ระหว่างหน่วยงานอื่น ๆ ที่รับผิดชอบคุ้มครองพยาน รับบทบาทในการควบคุมกฎ ดูแลรับผิดชอบการคุ้มครอง พยานทั้งระบบ การวางแผนทาง การร่วมกันระหว่าง หน่วยงาน การกำหนดเกณฑ์ ในการพิจารณารับพยาน เข้าโครงการ การจัดทำแนวทางปฏิบัติร่วมกันเป็น มาตรฐานกลางในการคุ้มครองพยาน ทั้งระบบ เพื่อให้พยานเกิดความมั่นใจในการมาเป็นพยาน

นอกจากนี้ปัญหาด้านกระบวนการและขั้นตอน ยังพบว่า เมื่อผู้เสียหายร้องทุกข์แล้ว พนักงานสอบสวน ต้องสอบสวนภายใน สี่สิบแปดชั่วโมง ซึ่งระยะเวลา สั้นเกินไป หากยื่นฟ้องไม่ทัน ให้ผิดฟ้องได้ไม่เกิน

สามคราว คราวละ 6 วัน ซึ่งระยะเวลาสั้นเกินไป ทำให้พนักงานสอบสวนทำงานไม่ทัน นอกจากนี้ กฎหมายกำหนดให้มีสหวิชาชีพในการสอบสวนปากคำ ซึ่งยากต่อการประสานงานในการจัดหาบุคลากรสหวิชาชีพ โดยเฉพาะเหตุที่เกิดขึ้น ในต่างจังหวัด และกฎหมายยังมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีบรรเทาทุกข์แก่บุคคลผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง แต่วิธีการปฏิบัติไม่มีการกำหนด ระเบียบวิธีการปฏิบัติได้อย่างชัดเจน สร้างความยุ่งยาก ในการปฏิบัติสำหรับพนักงานสอบสวน ดังนั้นจึงควรกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติให้ชัดเจนตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นกระบวนการ และมีการประเมินผลเพื่อสามารถนำมาปรับปรุงพัฒนารูปแบบขั้นตอนการทำงานให้พระราชบัญญัตินี้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับ ทฤษฎี การบริหารงานบุคคล ซึ่งกำหนดไว้ให้จัดเตรียม 4 M คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการจัดการ ให้พร้อม ส่วนเหยื่อหรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว นั้นมีความเห็นว่า เหยื่อส่วนหนึ่ง ไม่มีความรู้ ไม่มีอาชีพ ไม่มีญาติพี่น้อง ต้องการหนีจากสามีหรือผู้กระทำ ความรุนแรง โดยไม่ให้พบหน้า เพราะทุกคนบอกว่า ถ้ากลับไปอยู่ใกล้สามีอีก ก็เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงซ้ำซาก บางรายไม่ได้จดทะเบียนสมรส แต่สามีไม่ยอมเลิก ถ้ากลับเข้าไปอยู่สถานที่เดิม ก็จะมาข่มขู่สร้างความ รังสรรค์ มีลูกก็ยากให้รัฐบาลเข้ามาดูแลอย่างครบวงจร เพื่อแก้ปัญหาอย่างเบ็ดเสร็จเพราะกลัวว่าลูกจะถูกทำร้าย สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) ซึ่งทฤษฎีนี้อธิบายพฤติกรรมมนุษย์ โดยเริ่มต้นด้วยการตอบสนองที่ไม่ได้เรียนรู้ (unlearned Responses) หรือการตอบสนองที่ถูกเรียนรู้ (Learned Responses) เข้าสู่พฤติกรรมโดยผ่านกระบวนการ เลียนแบบ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเสริมแรงโดยตรง (Direct Reinforcement) แนวคิดของทฤษฎีนี้ นำมาอธิบาย ความรุนแรงในครอบครัวคือ ครอบครัวเป็นสถาบัน ที่ส่งเสริมให้บุคคลได้รับความรู้ความรุนแรง ที่เกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น (ประสบการณ์ทางอ้อม)

และการมีส่วนร่วม (ประสบการณ์ทางตรง) กับความรุนแรงที่เกิดขึ้น ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้บรรทัดฐานที่ยอมรับ ความรุนแรง การเรียนรู้มีบทบาท โดยผ่านการเลียนแบบ และตัวแบบบทบาทอื่นจะนำไปสู่บทบาทเป็นผู้กระทำ ความรุนแรงภายหลังและสอดคล้องกับทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis Theory) ของ ซิกมันด์ฟรอยด์ ที่ว่า พัฒนาการจากกระบวนการเรียนรู้ของบุคคลในสังคม วัฒนธรรมนั้น ๆ ซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่บุคคลยังอยู่ในวัยเด็ก ประมาณ 2-3 ปี ซูเปอร์อีโก คือจิตสำนึกแห่งคุณธรรม ความดีงาม ความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี ตามแนวคิดของ ฟรอยด์ อีโก จะนำพลังไปเป็นส่วนประกอบของพลังอิด พลัง อิด อีโก ซูเปอร์อีโก จะทำงานไม่แยกจากกันเลย พลังใดมีอิทธิพลมากที่สุด บุคคลก็จะมีบุคลิกภาพ ลักษณะโน้มเอียงไปทางนั้น

ด้านการประสานงาน พบว่า ไม่มีความคล่องตัว ในการประสานงานกับผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว เนื่องจากผู้กระทำ ความรุนแรงในครอบครัวส่วนใหญ่ เป็นสามีหรือบิดา ของผู้ที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน ตลอดจนการประสานงานกับศาลและแพทย์ ซึ่งควร จะมีรูปแบบที่ชัดเจนในการปฏิบัติ และมีเวลาเพียงพอ ในการสอบสวนเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัวต่อไป สอดคล้องกับ ทฤษฎี การบริหารงาน บุคคล ซึ่งกำหนดไว้ในรูปแบบการบริหารงาน Posdcorb Model ในเรื่อง Co Ordination การประสานงาน ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง ในการบริหารงาน ส่วนเหยื่อ หรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว นั้น เห็นว่า ทุกฝ่ายขาดการประสานงานกัน เริ่มตั้งแต่ ตัวเหยื่อ พนักงานสอบสวน นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา แพทย์ อัยการ ศาล และองค์กรเอกชนและขาดการ กำหนดบทบาทของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน เป็นรูปธรรม

ปัญหาผลลัพธ์ พบว่าความรุนแรงในครอบครัว ไม่ลดลง เนื่องจากปัจจัยหลายอย่าง แต่ถ้ามีการบังคับ ใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ. 2550 อย่างจริงจังจะทำให้ผู้กระทำ ความรุนแรงในครอบครัวเกิดความกลัวว่าจะถูกดำเนิน

คดีจากบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลอื่นหรือถูกบังคับโดยใช้วิธีข่มขู่ บำบัดรักษา คุมความประพฤติ ให้ชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทำงานบริการสาธารณะ หรือละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว หรือทำทัณฑ์บนโดยพนักงานสอบสวน หรือศาล เป็นผู้ดำเนินการ ความรุนแรงในครอบครัวก็จะลดลงได้ พนักงานสอบสวนเห็นว่า ถ้าดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวนี้อย่างจริงจัง ประชาชนจะได้ตระหนักถึงคุณค่า และคิดว่าสังคมได้ประโยชน์จากการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

2. ข้อมูลด้านปัจจัยสำเร็จที่นำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไปใช้

■ ปัจจัยนำเข้า

ด้านกฎหมาย ปัจจัยสำเร็จด้านกฎหมาย ขึ้นอยู่กับพนักงานสอบสวนซึ่งเป็นบุคลากรในการทำงาน ต้องมีความรู้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 อย่างแท้จริง โดยจะต้องจัดอบรมให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้ทราบและเข้าใจกฎหมายอย่างถ่องแท้ และจะต้องมีประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ ให้รู้กฎหมายทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน และคนในสังคมอย่างทั่วถึง และปัจจัยความสำเร็จอยู่ที่การปรับกฎหมายให้สามารถบังคับใช้ได้ผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้อง นิยาม คำว่า ความรุนแรงในครอบครัว และบุคคลในครอบครัว ให้ชัดเจนและพนักงานสอบสวนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 อย่างเคร่งครัด คุ้มครองเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวไม่ให้บุคคลอื่นมาละเมิดเสรีภาพส่วนบุคคลซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีกระบวนการนิติธรรม (Due Process Theory) ซึ่งทฤษฎีนี้อยู่บนพื้นฐานที่ว่า สิทธิและเสรีภาพ ของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองโดยกฎหมายอย่างเต็มที่ การจำกัด

สิทธิเสรีภาพของบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยชัดแจ้งเท่านั้น ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นการให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชนมากกว่าการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม กล่าวคือ แม้การรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมจะด้อยประสิทธิภาพไปบ้าง แต่จะต้องเคารพโดยการไม่ละเมิดหรือก้าวล่วง สิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยเด็ดขาด การอำนวยความสะดวกจะต้องดำเนินไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยเคร่งครัด (Due Process of law) ส่วนกลุ่มเหยื่อ มีความเห็นว่า ปัจจัยความสำเร็จด้านกฎหมายนั้นพนักงานสอบสวนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ โดยช่วยเหลือเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ให้ความเป็นธรรม มีการประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้ เรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ปี พ.ศ. 2550 ผ่านสื่อที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ดีที่สุดได้แก่ สื่อโทรทัศน์เนื่องจากสื่อทางโทรทัศน์เป็นสื่อที่แทบทุกครัวเรือนสามารถเข้าถึงได้ และเหยื่อและผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ส่วนมากไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว เนื่องจากไม่มีเวลาเนื่องจากจะต้องทำงานหาเลี้ยงชีพ

ด้านบุคลากร ปัจจัยสำเร็จด้านบุคลากรนั้น บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ในเรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ตลอดจนบุคลากรต้องเพียงพอ และบุคลากรต้องเต็มใจในการทำงานมีทัศนคติที่ดี ไม่มองเป็นเรื่องส่วนตัวหรือ เรื่องครอบครัว หรือเห็นอาชญากรรมอื่นๆ ความสำคัญมากกว่า และควรเพิ่มบุคลากรเพศหญิง ให้เพียงพอ กับสถานการณ์ปัจจุบัน ส่วนกลุ่มเหยื่อ ปัจจัยสำเร็จด้านบุคลากร ควรจัดพนักงานสอบสวนที่เป็นผู้หญิง เนื่องจากมีความละเอียดอ่อน และเข้าใจปัญหาได้มากกว่าผู้ชาย เพราะเหยื่อส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงและเด็ก และตำรวจ อัยการ ศาล จะต้องให้ความเป็นธรรมกับเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำ ความรุนแรง

และนำผู้กระทำความรุนแรง มาลงโทษ สอดคล้องกับ ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (Crime control Theory) ที่ว่า หน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาคือการควบคุมและปราบปรามผู้กระทำความผิด โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้มาเพื่อความสุย และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองและของคน ในสังคมและการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจควบคุมหรือ ปราบปรามการกระทำความผิดได้ ย่อมกระทบกระเทือน ต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมมาก อีกทั้งสิทธิและ เสรีภาพของประชาชนผู้ลุลจริต ก็ถูกกระทบกระเทือน และถูกคุกคามจากผู้กระทำความผิด

ด้านงบประมาณและทรัพยากร ปัจจัยสำเร็จ ด้านงบประมาณและทรัพยากรนั้นจะต้องสนับสนุน งบประมาณ และทรัพยากร ให้เพียงพอ แก่พนักงาน สอบสวน กรณีพนักงานสอบสวนออกไปติดตามออกไป ติดตามผู้กระทำความผิดหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว ตลอดจนการประสานหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และรัฐบาลควรจัดหางบประมาณ ให้แก่เหยื่อ เพื่อเป็นการเยียวยา และไม่ต้องกลับไป ถูกกระทำความรุนแรงอีก ส่วนกลุ่มเหยื่อ ปัจจัยสำเร็จ ในด้านงบประมาณและทรัพยากร ได้ให้ข้อเสนอว่า รัฐบาลควรจัดงบประมาณให้เหยื่อ หรือผู้ได้รับความรุนแรง ในครอบครัว เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ โดยไม่ต้อง กลับไปพึ่งพิงผู้กระทำความรุนแรงอีก

ด้านนโยบาย ปัจจัยสู่ความสำเร็จด้านนโยบายนั้น รัฐบาลต้องกำหนดนโยบายให้ชัดเจน ว่าความรุนแรง ในครอบครัวเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วน และให้ความสำคัญ กับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ซึ่งกระทรวง พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ต้องเป็นเจ้าภาพ อย่างแท้จริง มีนโยบายกำหนดเรื่องงบประมาณให้ พนักงานสอบสวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ในการทำงาน มีการประชาสัมพันธ์ให้สังคม และประชาชน ได้รับรู้เรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ. 2550 ประสานหน่วยงานต่าง ๆ

ที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมทำงานอย่างเป็นรูปธรรม ส่วนกลุ่ม เหยื่อมีความเห็นว่าปัจจัยสำเร็จด้านนโยบายนั้น รัฐบาล ต้องกำหนดนโยบายเรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เป็นเรื่องเร่งด่วน เป็นรูปธรรมชัดเจน โดยให้กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน เข้ามามีบทบาทในการประสานและดำเนินการ เนื่องจากกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเหยื่อ และเหยื่อสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว และต้องการ ให้รัฐเข้ามาช่วยปกป้องคุ้มครองผู้เสียหาย ที่ไม่สามารถ ช่วยเหลือตนเองได้ สอดคล้องกับทฤษฎีการบังคับใช้ กฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลผู้ถูกกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัว ที่ว่า เมื่อเกิดความรุนแรง ในครอบครัวขึ้น รัฐจำเป็นต้องให้การช่วยเหลือ เพื่อ คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว นอกจากนั้น ยังต้องการให้ญาติพี่น้อง หรือผู้คนใกล้ชิด ได้เข้ามาช่วยเหลือเพื่อลดความเครียด และสามารถอยู่ ในสังคมได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสนับสนุนทางสังคม (Social Support Theory) ที่ว่าการสนับสนุนทางสังคม หมายถึงการที่บุคคลได้รับความช่วยเหลือจากการปฏิสัมพันธ์ กับบุคคลในสังคม อาจมาจากบุคคลใกล้ชิด เช่น สามี ภรรยา ญาติพี่น้อง เพื่อน ผู้ร่วมงาน หรือบุคลากร ทางการแพทย์ ก็ได้ คนใดคนหนึ่งหรือหลายบุคคลร่วมกัน ทำให้ได้รับการสนับสนุนทางสังคม เกิดความรู้สึกผูกพัน เชื่อว่ามีคนรักและสนใจ มีคนยกย่อง มองเห็นคุณค่า รู้สึกตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สามารถเผชิญและ ตอบสนองความเครียดหรือเจ็บป่วยได้มีประสิทธิภาพที่เหมาะสม อันจะนำไปสู่การมีสุขภาพดี และสามารถเข้าไปสู่สังคมได้ดี

ด้านเจตคติ ปัจจัยสำเร็จด้านเจตคตินั้น พนักงานสอบสวนจะต้องปรับแนวคิด ด้านเจตคติไปกับการอบรมให้ความรู้เพื่อให้มีเจตคติที่ดีในการทำงาน โดยให้พนักงานสอบสวน และสังคมมองว่า ความรุนแรง ในครอบครัวไม่ใช่เรื่องส่วนตัว แต่เป็นเรื่องสำคัญ และต้องเข้ามาดูแลช่วยเหลืออย่างจริงจัง สอดคล้องกับ การศึกษาของธงชัย สันติวงษ์ (2539) ซึ่งได้สรุป คุณลักษณะของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติจะมีใช้สิ่งที่มีมา

แต่กำเนิด แต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ เรื่องราวต่าง ๆ ที่ตนได้เกี่ยวข้องอยู่ด้วยในภายนอก และทัศนคติจะก่อตัวจากการประเมิน หลังจากที่ได้เกี่ยวข้องกับสิ่งภายนอก แสดงว่า ทัศนคติที่มีอยู่ จะเป็นผลเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ ส่วนกลุ่มเหยื่อ มีความเห็นว่า ปัจจัยสำเร็จด้านนี้กลุ่มตัวอย่างอยากให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรเปลี่ยนเจตคติ ให้มองว่าปัญหา ความรุนแรงในครอบครัวเป็นความสำคัญเร่งด่วนไม่ใช่เรื่องส่วนตัว และควรเข้ามาช่วยเหลืออย่างจริงจัง

■ ปัจจัยสำเร็จด้านกระบวนการ

ด้านวิธีการขั้นตอน และการดำเนินการ

ปัจจัยสำเร็จด้านกระบวนการนั้น จะต้องพัฒนาทั้งระบบ ตั้งแต่กระบวนการบริหารจัดการ ขั้นตอน และวิธีดำเนินการ โดยกำหนดรูปแบบและวิธีปฏิบัติให้ชัดเจน กำหนด หลักเกณฑ์ที่เป็นระเบียบสำนักราชบัณฑิต ไม่ใช้กฎกระทรวง เนื่องจากการปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 นี้ เป็นการประสานการปฏิบัติหลายหน่วย หลายกระทรวง โดยเฉพาะกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ต้องเป็นเจ้าภาพอย่างแท้จริง และต้องมีความตั้งใจในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารงาน ที่กล่าวถึง “ทฤษฎีระบบ” (System theory) ในด้านทฤษฎีระบบ ในฐานะ ระบบที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันระหว่างระบบใหญ่กับระบบย่อย คล้ายสิ่งมีชีวิต เช่นร่างกายมนุษย์ ประกอบด้วยอวัยวะต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นในระบบสังคม จึงมีความจำเป็นบางอย่าง (Need) ที่ได้รับการตอบสนองเพื่อความอยู่รอดของระบบ ถ้าหากไม่ได้รับการตอบสนอง ก็จะทำให้สังคมเกิดภาวะไร้ดุลยภาพ คือ เสียศูนย์ ระบบก็เสื่อมสลายไปในที่สุด ส่วนกลุ่มเหยื่อมีความเห็นว่าปัจจัยสำเร็จด้านขั้นตอน วิธีการดำเนินการตาม พระราชบัญญัตินั้น รัฐบาลควรดำเนินวิธีการให้เป็นรูปธรรม แบบครบวงจร ตั้งแต่ก่อนเหตุร้าย ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ

ด้านการประสานงาน ปัจจัยสำเร็จด้านการ

ประสานงานนั้น ทุกฝ่าย ควรมีการประสานงานกัน เริ่มตั้งแต่ตัวเหยื่อ ครอบครัว พนักงานสอบสวน นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา นายแพทย์ประจำ โรงพยาบาล อัยการ ศาล รวมถึง หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน เป็นรูปธรรม สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริงส่วนกลุ่มเหยื่อ มีความเห็นว่า ปัจจัยสำเร็จด้านการประสานงาน กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรประสานงานร่วมมือกัน กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง นอกจากนั้น ยังมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรให้มีการประสานไปยังสามีหรือผู้ที่กระทำความรุนแรงในครอบครัว เพื่อไกล่เกลี่ยสร้างความปรองดอง เพราะอาจจะกลับมาอยู่ด้วยกันได้อีก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Navran (1967) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแบบแผนของการสำรวจของคู่สมรส พบว่า คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตครอบครัวนั้น จะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการ เพื่อนำมาสู่การปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทั่วไปอาจกล่าวได้ว่า ภรรยาจะเป็นฝ่ายที่ประสานและปรองดองมากกว่า แต่เพื่อการปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพควรประสานกัน ทั้งสองฝ่าย เพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว

ปัจจัยสำเร็จด้านผลลัพธ์ ปัจจัยสำเร็จด้านผลลัพธ์นั้น ขึ้นอยู่กับหลายส่วนในสังคม ทุกภาคส่วน ต้องมีส่วนร่วม โดยเริ่มตั้งแต่ ครอบครัว ชุมชน สังคม และภาครัฐ ภาคเอกชน ซึ่งรัฐบาลจะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องครอบครัว โดยจัดให้เป็นวาระแห่งชาติ เน้นครอบครัวอบอุ่น ครอบครัวเข้มแข็ง สำหรับด้านพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 นั้น ควรมีการปรับปรุงแก้ไข และกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้สถิติของความรุนแรง และความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นนั้นลดลง ส่วนกลุ่มเหยื่อมีความเห็นว่า ปัจจัยสำเร็จด้านผลลัพธ์ ถ้าทุกฝ่ายปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ

อย่างจริงจัง เชื่อว่า สถิติและความรุนแรงในครอบครัว น่าจะลดลง ซึ่งไม่สอดคล้องผลการศึกษาของ พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2537) ที่ได้ทำการศึกษาสถานการณ์ ความรุนแรงในครอบครัว จากข่าวหน้าหนังสือพิมพ์ รายวัน จำนวน 3 ฉบับ ระยะเวลารวบรวมข้อมูล 1 ปี ได้ข่าวเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว จำนวน 67 ข่าว ซึ่งสถิติความรุนแรงในครอบครัว ที่ลงเป็นข่าวนั้น ต่ำกว่า สถิติที่เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ ซึ่งเป็นสถิติที่ต่ำกว่า ความเป็นจริง

■ บทสรุปและข้อเสนอแนะ (Conclusions and Recommendation)

■ สรุปผลการศึกษา

สรุปผลการศึกษาปัญหาและปัจจัยสำเร็จของการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไปใช้ในทางปฏิบัติด้านการสอบสวนคดีอาญาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติสรุปได้ดังนี้

1. ประเด็นปัญหาของการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไปใช้ในทางปฏิบัติด้านการสอบสวนคดีอาญาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

มีความไม่ชัดเจนในข้อกฎหมาย ได้แก่ คำนิยามที่ปรากฏ ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ใช้กฎหมาย การเข้าถึงกฎหมายของผู้ได้รับผลกระทบ ระยะเวลาในการดำเนินงานไม่เหมาะสม เป็นกฎหมายใหม่ที่ใช้อยู่บังคับ ยังไม่มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านนี้โดยเฉพาะ ในส่วนของพนักงานสอบสวนมีไม่เพียงพอ และไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ นโยบายจากผู้บริหารยังไม่ชัดเจน ยังไม่ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้เป็นรูปธรรม เจตคติของพนักงานสอบสวนมีปัญหาเนื่องจาก เห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระงาน ข้อกฎหมายไม่มีความชัดเจน เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติงาน พนักงานสอบสวนส่วนมากไม่รับผิดชอบ และไม่ใกล้เคียงคดี ส่วนต้นกระบวนการ

มีความยุ่งยากในการปฏิบัติ เนื่องจากจะต้องประสานกับ สหวิชาชีพ ขาดความชัดเจนในเรื่องแนวทางวิธีการ และขั้นตอนการทำงาน และสถิติการดำเนินคดีเข้าสู่ชั้นศาลมีน้อย และยังไม่มีความหน่วยงานเก็บรวบรวมเก็บสถิติคดีและสถิติความรุนแรงในครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประเด็นปัจจัยสำเร็จในการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไปใช้ในทางปฏิบัติด้านการสอบสวนคดีอาญาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ต้องปรับปรุงประเด็นปัญหาต่างๆที่พบใน ข้อกฎหมายและสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงาน ประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนได้ทราบถึงข้อกฎหมายนี้ จัดช่องทางเข้าถึงกฎหมายแก่ประชาชนและผู้ได้รับความเดือดร้อน บุคลากรควรได้รับการแต่งตั้งโดยเฉพาะ และมีจำนวนเพียงพอ มีเจตคติที่ดี และจัดบุคลากรพิเศษที่ทำงานด้านนี้โดยเฉพาะ มีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร ให้เพียงพอแก่พนักงานสอบสวน ส่วนเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ควรได้รับสวัสดิการ เยียวยาความเดือดร้อน และมีการส่งเสริมอาชีพ ให้พึ่งตนเองได้ รัฐบาลต้องกำหนดนโยบายเป็นวาระแห่งชาติ กำหนดให้เป็นเจ้าภาพอย่างแท้จริง เน้นให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเข้ามา มีบทบาทในการประสานงานช่วยเหลือเหยื่อ และควรปรับเปลี่ยนเจตคติ ทุกฝ่ายเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ไม่ใช่เรื่องภายในครอบครัวหรือเรื่องส่วนตัว แต่เป็นปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง ต้องปรับปรุงและพัฒนากระบวนการนำกฎหมายมาใช้ทั้งระบบ เพื่อให้มีการประสานงานที่เป็นไป ด้วยดี ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน เป็นรูปธรรม สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง ตลอดจนมีการเก็บข้อมูลสถิติอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ เพื่อสะท้อนข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและนำมาวางแผนในการแก้ไขปัญหาดต่อไป

■ ข้อเสนอแนะ (Recommendation from the Study)

จากผลการศึกษาวิจัยได้พบปัญหา และจากการศึกษาปัจจัยสำเร็จดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงได้นำเสนอข้อเสนอแนะ ในเชิงนโยบาย และในเชิงปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาด้านนโยบายมาก เพราะนโยบายด้านนี้ยังไม่ชัดเจน มีความยุ่งยากซับซ้อน ตลอดจนไม่ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้บริหารระดับสูงของหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เห็นความสำคัญของพระราชบัญญัตินี้เท่าที่ควร และไม่มีความจริงจังในการนำนโยบายของรัฐไปดำเนินการอย่างแท้จริง ดังนั้น รัฐบาลจะต้องกำหนดนโยบายให้ชัดเจนว่า ความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องสำคัญ เร่งด่วนและมีการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้อย่างเคร่งครัด

1.2 จากผลการวิจัยกลุ่มตัวอย่างพนักงานสอบสวนและผู้บริหารงานสอบสวน พบปัญหาในด้านข้อกฎหมายในประเด็นต่างๆ มากมาย เช่นฐานความผิดไม่ชัดเจน มีนิยามกว้างเกินไปทำให้ไม่สามารถกำหนดได้ว่าความผิดใดเป็นความผิดฐานความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้เพียงเฉพาะความผิดฐานทำร้ายร่างกาย แต่ความจริง เมื่อมีการกระทำความผิดฐานกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวมักจะพบความผิดอื่นๆ อีก เช่น ความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขัง หมิ่นประมาท การใช้อาวุธปืนหรืออาวุธอื่น ๆ ทำร้ายหรือยิง เป็นต้น ประกอบกับพระราชบัญญัตินี้มอบอำนาจให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจกึ่งตุลาการแต่ยังไม่มีการคุมครองเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติงานแต่มีการเริ่มต้นแต่ยังไม่มีการสิ้นสุดท้าย ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่เอากำหนด เนื่องจากกฎหมายไม่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง และกฎหมายขัดต่อกฎหมายอาญา และมีความซ้ำซ้อน เช่นการทำร้ายร่างกายภรรยา หรือทำร้ายบุตร ซึ่งกระทำความรุนแรงในครอบครัวคนเดียว

ใช้กฎหมาย 2 กฎหมาย คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และประมวลกฎหมายอาญา นอกจากนั้นการใช้มาตรการใกล้เคียงทำให้เกิดกรณีกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวซ้ำบ่อย ๆ ซึ่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไม่ได้กำหนดมาตรการบังคับไว้ (Sanction) ดังนั้นรัฐบาลจะต้องปรับปรุงข้อกฎหมายของพระราชบัญญัตินี้ให้สามารถนำมาใช้ได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง และควรจัดให้มีระบบการใกล้เคียงระดับท้องถิ่น เพราะจากผลการวิจัยพบว่าเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวต้องการให้กำนันผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน มาเป็นผู้ประสานงานและช่วยเหลือเนื่องจากสามารถเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งจะสอดคล้องกับของต่างประเทศที่ใช้ระบบยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice) และกำหนดว่า ถ้ากระทำความผิดซ้ำบ่อย ๆ ควรกำหนดมาตรการเด็ดขาด

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสำเร็จด้านผลลัพธ์ ขึ้นอยู่กับหลายหน่วยงานในสังคม ซึ่งทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วม โดยเริ่มต้นตั้งแต่สถาบันครอบครัว ชุมชน สังคม ภาครัฐ ภาคเอกชน ประกอบกับ ขนบธรรมเนียม ประเพณีไทยถือว่า เรื่องของครอบครัว เป็นเรื่องส่วนตัวคนนอกไม่ควรเข้ามาเกี่ยวข้อง ผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้า ผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลัง ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ อาจจะขัดกับขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ดังนั้นรัฐบาลจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องครอบครัว กำหนดให้ปัญหาครอบครัวเป็นเรื่องเร่งด่วน เน้นครอบครัวอบอุ่น ครอบครัวแข็งแรง จัดทำเป็นวาระแห่งชาติ เพราะถ้าสถาบันครอบครัวเข้มแข็งแล้ว สถิติของคดีความรุนแรงและความรุนแรงในครอบครัวจะลดลง

1.4 จากผลการวิจัยพบว่าควรจัดงบประมาณเพิ่มเติมให้พนักงานสอบสวนและความกำหนดงบประมาณให้ตามผลการปฏิบัติงานเป็นรายคดี จะทำให้พนักงานสอบสวนมีแรงจูงใจและความตั้งใจในการทำงาน ซึ่งจะส่งผลให้พระราชบัญญัตินี้ประสบความสำเร็จ

และควรมีพนักงานสอบสวน และพนักงานเจ้าหน้าที่หญิง เป็นบุคลากรเฉพาะมาปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากปัจจุบัน พนักงานสอบสวนหญิงมีจำนวนไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน และยังไม่ได้มีการผลิตพนักงานสอบสวนหญิงอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นรัฐบาลต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ด้านการกำหนดงบประมาณเป็นรายคดีให้แก่พนักงานสอบสวน และผลิตพนักงานสอบสวนหญิงให้เพียงพอ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนหรือสังคมได้รับรู้ ข้อมูลการบังคับใช้ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ. 2550 อย่างกว้างขวางและครอบคลุม เนื่องจากผลวิจัยพบว่าทั้งพนักงานสอบสวน ผู้บริหารงานสอบสวนเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ตลอดจนประชาชนทั่วไป ส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับข้อมูล เกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

2.2 ตามกฎหมายที่มอบหมายให้ กระทรวง พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงาน หลักในการดำเนินงาน ต้องผลักดันนโยบายลงสู่การ ปฏิบัติงานให้มีระบบมาตรฐานเดียวกันโดยการประสานงาน กับหน่วยงานต่าง ๆ และแสวงหาความร่วมมือจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากผลวิจัยกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารงานสอบสวน ให้ข้อมูลที่น่าสนใจว่า กระทรวง พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงาน เจ้าหน้าที่กับการออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัตินี้ แต่เมื่อพระราชบัญญัตินี้เมื่อได้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้มีผลบังคับใช้ ซึ่งรัฐมนตรีกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ไม่ได้ออกหลักเกณฑ์วิธีการว่าด้วยการปฏิบัติที่ชัดเจนที่ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นรูปธรรม ในการจัดระบบ บริหารจัดการ และไม่สนใจที่จะเป็นแกนนำในการ เป็นเจ้าภาพ การดำเนินการจึงคล้าย ๆ กันว่าไม่มีหน้าที่ โดยตรง

2.3 บุคลากรที่เกี่ยวข้อง จะต้องได้รับการอบรม เรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และนำไปใช้ ได้อย่างแท้จริง เนื่องจากผลวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่าง พนักงานสอบสวน ไม่เคยศึกษาพระราชบัญญัตินี้ ร้อยละ 35.75 และไม่เคยได้รับความรู้เรื่องพระราชบัญญัตินี้ ร้อยละ 36.75 ประกอบกับข้อมูลด้านความรู้ความสามารถ ของพนักงานสอบสวน เรื่องพระราชบัญญัติ นี้ตอบผิด เกินร้อยละ 40 จำนวน 4 ข้อ จากทั้งหมด 15 ข้อ และจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารงานสอบสวนที่ว่า ผู้บริหารงานสอบสวนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจประเด็นต่าง ๆ ของพระราชบัญญัติบางมาตรา และปัจจัยสำเร็จด้าน กฎหมายอยู่ที่พนักงานสอบสวน ต้องมีความรู้เรื่อง พระราชบัญญัติ อย่างแท้จริง และจากการสัมภาษณ์ เหยื่อหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลด้านความรู้ ความเข้าใจในเรื่องพระราชบัญญัตินี้เลย และมีความเห็น เพิ่มเติมว่า ควรจะมีการให้ความรู้เรื่องพระราชบัญญัติ แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพนักงานสอบสวน ตลอดจน ประชาชนทั่วไป

2.4 กระบวนการใช้พระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 จะต้องมีการกำหนดกระบวนการขั้นตอนให้ชัดเจน ตั้งแต่ เริ่มกระบวนการ ระหว่างการปฏิบัติงาน และภายหลัง เสร็จสิ้น จะต้องมีการประเมินผลให้ชัดเจนถึงความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของการใช้พระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เนื่องจากผลวิจัยในกลุ่มตัวอย่างพนักงานสอบสวน พบปัญหาด้านกระบวนการในระดับมาก และมีความ เห็นว่าควรมีการกำหนด รูปแบบวิธีการให้ชัดเจน กำหนด หลักเกณฑ์ที่เป็นระเบียบข้อบังคับเป็นระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรี ไม่ใช่กฎกระทรวงที่ใช้บังคับเฉพาะกลุ่ม เนื่องจากการทำงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เป็นการปฏิบัติจากหน่วยงานหลายหน่วย หลายกระทรวง

นอกจากนั้น กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารงานสอบสวน ยังได้กล่าวอีกว่าด้านกระบวนการนั้นยังมีปัญหาด้านขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน คือ ก่อนดำเนินการไม่มีการเตรียมการ ไม่มีการเตรียมบุคลากรปฏิบัติไว้โดยเฉพาะ ขาดการฝึกอบรม ขาดการประชาสัมพันธ์ ระหว่างการดำเนินการ ขาดงบประมาณและทรัพยากรในการทำงาน ระยะเวลาสั้นเกินไป และพยายามไม่กล้ำมาให้การหลังดำเนินการ ยังไม่มีการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

2.5 หน่วยงานด้านการประเมินการจัดการ ประเมินทั้งในสถิติ การเกิดเหตุความรุนแรงในครอบครัว และการแจ้งความร้องทุกข์ ให้มีสถิติที่ครบถ้วน และครอบคลุม เนื่องจากผลวิจัย จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานสอบสวน ที่ว่า “มาตรา 17 ให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จัดทำรายงานประจำปี แสดงจำนวนคดี การกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำนวนคำสั่ง กำหนดมาตรการ หรือวิธีเพื่อบรรเทาทุกข์ ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาล และจำนวนการยอมความ และรายงานต่อคณะรัฐมนตรี และสภา เพื่อทราบปีละครั้ง” แต่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ไม่ได้ดำเนินการในเรื่องนี้เท่าที่ควร (การออกระเบียบปฏิบัติ การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ การจัดหลักสูตร การประเมินผลการปฏิบัติงาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดทำรายงานประจำปี แสดงจำนวนสถิติคดี ตามมาตรานี้ ซึ่งเรื่องนี้ดูเหมือนว่า จำนวนคดีที่เกิดขึ้นมีจำนวนน้อยมาก และไม่ทราบว่าการประเมินผลออกมาในลักษณะใด)

■ ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป (Recommendation for future Study)

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะ การปฏิบัติงานชั้นพนักงานสอบสวน ซึ่งถือว่าพระราชบัญญัตินี้ได้เริ่มใช้มาประมาณ 1 ปีเศษ ซึ่งระบบต่าง ๆ ยังไม่มีความพร้อม ทำให้เกิดปัญหา การปฏิบัติในชั้นพนักงานสอบสวน เป็นอย่างมาก ปัญหาสำคัญคือ คดีไม่ได้ไปสู่การฟ้องศาล เนื่องจาก

คดีจบในชั้นพนักงานสอบสวน โดยการไกล่เกลี่ย ในชั้นพนักงานสอบสวน ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะมี การศึกษา ทั้งระบบ ทุกกระบวนการ ทุกหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน.

■ บรรณานุกรม ภาษาไทย

กนกภรณ์ อ่วมพราหมณ์ (2547). **ความคิดเห็นของมรดาพิทักษ์ต่อการพยาบาลในระยะคลอดที่ได้รับจากนักศึกษาพยาบาลบัณฑิตชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี**, วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี.

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, (2551). **การดำเนินการตามพรบ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550**, (2551) กรุงเทพฯ โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

การบริหารและการจัดการ (2550). **การบริหารและการจัดการ** คัดข้อมูลมาจาก www.Polyada.com_Administration.management.mht. คัดลอกข้อมูลเมื่อ 5 มิ.ย. 2551

การวิจัยการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในประเทศไทย, (2549) **การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ** คัดข้อมูลมาจาก www.gspa.ru.ac.th/downloads/doc/d018doc คัดลอกข้อมูลเมื่อ 15 ส.ค. 2550

การสนับสนุนทางสังคม (2549). **การสนับสนุนทางสังคม** คัดข้อมูลมาจาก www.gspa.buu.net/digitallibrary/data/4711058.pdf คัดลอกข้อมูลเมื่อ 8 ส.ค. 2550

จรุง เมืองชนะ และคณะ (2540). **การศึกษาความรุนแรงในครอบครัว : ศึกษากรณีการทำร้ายร่างกาย**

นครศรีธรรมราช. เอกสารโครงการกองระบาติวิทยา กระทรวงสาธารณสุข, (อัคราเนนา)

จิตฤดี วีระเวสส์ (2549). **ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์กับความรุนแรงในครอบครัว**. วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เจตคติ (2008). **เจตคติ** คัดข้อมูลมาจาก <http://socialscience.igetweb.com/index.php?mo=3&art=59345> คัดลอกข้อมูล เมื่อ 18 ก.ค.2008

ดนยา ธนะอุดม (2539). **ความรุนแรงในครอบครัว : ศึกษาในหญิงตั้งครรภ์**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกอนามัยและครอบครัว คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ธงชัย สันติวงษ์ (2539). **การวางแผน**. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.

บุญธรรม กิจปรีดาวิรุทธิ์ (2540). **ระเบียบการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประธาน วัฒนวานิชย์ (2548). **ระบบความยุติธรรมทางอาญา : แนวความคิดเกี่ยวกับการควบคุมอาชญากรรมและกระบวนการนิติธรรม**. จากวารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 2.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546). **ราชบัณฑิตยสถาน** กรุงเทพฯ โรงพิมพ์นานมีบุค. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, (2551). **พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550** กรุงเทพฯ โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2530). **ความรุนแรงในครอบครัว : อาชญากรรมหลังประตูบ้าน**. วารสารอาชญาวิทยา และงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, ฉบับที่ 4 ปีที่ 1.

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2537). **การศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจากข่าวหนังสือพิมพ์**. รายงานการวิจัย คณะสังคมศาสตร์และ

มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. ผู้หญิง, มูลนิธิ (2542). **คู่มือปัญหาความรุนแรงในครอบครัว**. กรุงเทพมหานคร บ้านพักผู้หญิงมูลนิธิผู้หญิง (เอกสารอัดสำเนา).

รณชัย คงสกนธ์ (2550). **ภาวะผิดปกติทางจิตใจจากเหตุวินาศภัย**. กรุงเทพฯ คณะแพทยศาสตร์รามาธิบดี

วีรพล ไทใหญ่อรุณ (2541). **ปัจจัยที่มีผลต่อความรุนแรงในครอบครัว ศึกษากรณีนายตำรวจชั้นประทวน ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจนครบาล**. วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล. อุทัยวรรณ แจ่มสุธี อำนาจ เนตรสุภา (2546). **รายงานวิจัยการประเมินกระบวนการยุติธรรมในการคุ้มครองสภาพบุคคลที่ได้รับความรุนแรงในครอบครัว**. กรุงเทพมหานคร, ทางการเงินส่วนจำกัดพิมพ์อักษร.

ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด (2552). **การประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายและการดำเนินการคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน พ.ศ. 2546** รายงานการวิจัยคณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2547). **จิตวิทยาทั่วไป** กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมนิต คำมงคล (2545). **ความไม่เสมอภาคทางเพศด้านกฎหมายกรณีปัญหาความรุนแรงในครอบครัว** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2547) **จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและการประยุกต์** กรุงเทพฯ บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) สำนักกฎหมายธนา เบญจาธิกุล. (2550) **ที่มาของกฎหมายในระบบกฎหมาย**. คัดข้อมูลมาจาก www.Thanalaw.co.th/Tip-Law3.html คัดลอกข้อมูล เมื่อ 20/ต.ค./2550 สำนักวิชานิติศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (2551). **การใช้กฎหมายและหลักการตีความหมาย** คัดข้อมูลมาจาก www.file//c:/document and setings/Administrator/desktop/untitled document.h... คัดลอกข้อมูลเมื่อ 7 พ.ย. 2551

ห้องรัฐธรรมนูญ (2551). **พ.ร.บ.จัดความรุนแรงในครอบครัว**. คัดข้อมูลมาจาก <http://www.tddf.or.th/tddf/Constitution/readart.php?id=00234> คัดลอกข้อมูลเมื่อ 6 พ.ย. 2551

เหมวรรณ เหมะนัด (2533). **ความรุนแรงในครอบครัว : ศึกษากรณีผู้มีรายได้น้อยในเขตเทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

Bandura Albert, Aggression (1973). **A social learning Analysis**. New York:Prentice-Hall.

Donald brielan and John Allen lemmon (1987). **Socialwork and law (vol.2)**.

Gelles Richard J. and Straus Murray A (1979). **Determinant of violence in the Family : Toward a Theoretical Perspective**. in Contemporary Theories about the Family Vol.1.

Edited by Wesley R. Burr, New York.

Hyde, Janet. Shibey (1985). **Half the Human experience : the psychology of women**. 3rd.Ed.Lexington Massachusetts :D.C.Health.

Kalmus, Debra (1984). **The intergeneration transmission of marial**. in journal of marriage and the family.

Kratcoski Peter C (1984). **Perspective on interfamily violence**. in Human Relation.

Larry J. siegel (2006). **Criminology**. Thomson Learning Academic Resource Center. Lucky E.B (1964). **Marital Satisfaction and Personality Correlation of Spouse**. in Journal of Marriage and The Family Print 2nd.

Navran L (1967). **Communication and Adjustment in Marriage**. in Family Process. O' Brien John E (1971). **Violence in Divorce Prone Families**. in Journal of Marriage and TheFamily.

Star Barbara. (1980) **"Patterns in Family violence"** Social Casework 1980

Straus Murray A., Gelles Richard J. and Steinmetz Suzanne K. (1980). **Behind Closed Door**. Violence in The America Family. Doubleday. New York : Anchor Books.

